

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BROJ: 95 0 P 068227 21 Rev
Banjaluka, 12.10.2022. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija, Tanje Bundalo, kao predsjednika vijeća, Davorke Delić i Gorjane Popadić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca V.H.1 iz B., naselje J., koga zastupa punomoćnik D.Š., advokat iz T., protiv tuženih 1. V.H.2. iz B., naselje J., koga u revizionom postupku zastupa punomoćnik M.T., advokat iz T., 2. D.H. iz B., 3. V.M. rođena H., iz B., naselje J., 4. Z.H. iz B., naselje J., i 5. D.K., rođene H. iz Z., radi utvrđivanja prava svojine, odlučujući o reviziji tuženog V.H.2. izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Trebinju broj 95 0 P 068227 21 Gž od 08.07.2021. godine, na sjednici održanoj dana 12.10.2022. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Trebinju broj 95 0 P 068227 20 P od 31.03.2021. godine utvrđeno je da je tužilac stekao pravo susvojine sa 1/3 dijela na nekretnini označenoj kao k.č. broj: 915/68, kuća i dvorište, upisana u zk. ul. broj 2184 KO SP B., na ime S.H. sa 2/3 dijela, što su tuženi dužni priznati i trpjeti, te je utvrđeno da isti udio tužioca ne predstavlja zaostavštinu iza umrlog S.H., pa se nalaže Upravi, Područnoj jedinici u B. da na osnovu ove presude tužioca upiše u javnim evidencijama kao titulara prava svojine i posjednika sa 1/3.

Istom presudom odlučeno je da svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Trebinju broj 95 0 P 068227 21 Gž od 08.07.2021. godine, žalba tuženog V.H.2. je odbijena i prvostepena presuda Osnovnog suda u Trebinju broj: 95 0 P 068227 20 P od 31.03.2021. godine, potvrđena u odnosu na odluku o glavnoj stvari.

Uvažena je žalba tužioca izjavljena protiv odluke pobijane presude, da svaka strana snosi svoje troškove postupka, tako da je u tom dijelu odluka preinačena i tuženi V.H.2. obavezan da tužiocu naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 2.843,10 KM u roku od 30 dana i pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Blagovremeno izjavljenom revizijom drugostepenu presudu pobija tuženi V.H.2., iz razloga povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana presuda preinači, odnosno ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je zahtjev tužioca da se utvrdi da je stekao pravo susvojjine od 1/3 dijela, na nepokretnosti bliže označenoj u izreci prvostepene presude i da isti udio ne predstavlja zaostavštinu iza umrlog oca S.H., zahtjev da tuženi to priznaju i trpe, te da se naloži Upravi, Područnoj jedinici u B. da na osnovu ove presude tužioca upiše u javnim evidencijama kao titulara prava svojine i posjednika sa 1/3 dijela.

Na osnovu izvedenih dokaza i rezultata cjelokupnog postupka prvostepeni sud je utvrdio da je otac parničnih stranaka S.H. dobio od tadašnje Boračke organizacije plac u B. na kome je započeo izgradnju kuće 1971. godine; da su tužilac i svi tuženi (braća i sestre) činili porodičnu zajednicu u vrijeme gradnje kuće bez obzira što su neki bili na školovanju i da su svi učestvovali u izgradnji kuće prema svojim mogućnostima i uzrastu, pri čemu je kuća najviše izgrađena sredstvima S. i M., roditelja parničnih stranaka, koji su imali stoku, zemlju i penziju, a S. i povlastice kao pripadnik tadašnje Boračke organizacije, te da su iz tih izvora ostvarivali sredstva za izgradnju kuće; da je kuća građena u kontinuitetu sve do 80-tih godina, s tim da je 1976. godine bilo useljivo samo prizemlje, gdje je živjela porodica, dok su sprat i potkrovlje bili završeni do nivoa grubih građevinskih radova; da kuća ima 3 etaže – prizemlje, sprat i potkrovlje; da je građena tako da prizemlje pripadne V.2., sprat V.1, a potkrovlje D. i da je tako koriste, što je bila želja roditelja parničnih stranaka; da se tužilac zajedno sa suprugom S. u toku 1989. godine uselio u sprat kuće, koji je priveo namjeni isključivo svojim finansijskim sredstvima i da od tada sa porodicom živi u tom dijelu kuće, čemu se niko od tuženih nije suprotstavljao; da je potkrovlje kuće i danas neizgrađeno, kao i jedna prostorija na spratu kuće gdje živi tužilac; da je tuženi u ovoj parnici V.H.2. vodio parnični postupak radi utvrđenja da je stekao pravo suvlasništva na spornoj kući sa dijelom 1/2, koji je okončan presudom Osnovnog suda u Trebinju broj 95 0 P 044624 19 Gž2 od 20.06.2021. godine, kojom je utvrđeno da je V.H.2., građenjem u porodičnoj zajednici stekao pravo susvojjine sa 1/3 dijela na istoj predmetnoj nepokretnosti, i da taj dio ne predstavlja zaostavštinu iza umrlog oca S., dok je odbijen sa preostalim dijelom tužbenog zahtjeva, te da je na osnovu navedene presude tuženi V.H.2. upisao pravo susvojjine sa dijelom od 1/3 na nekretnini koja je predmet spora; da iz iskaza tužioca, saslušanog kao parnična stranka, proizlazi da je u skladu sa željom roditelja kuća građena tako da prizemlje pripadne tuženom V.2., sprat tužiocu, a potkrovlje bratu D. i da kuću tako koriste, da su parnične stranke učestvovala u izgradnji kuće prema svojim mogućnostima i uzrastu, te da je tužilac isključivo svojim finansijskim sredstvima priveo namjeni sprat kuće u kojem od 1989. godine, pa do danas neprestano živi sa svojom porodicom, koji dio kuće je inače bio samo grubo izgrađen u građevinskom smislu; da su ove navode tužioca potvrdili saslušani svjedoci S.H., B.V., B.V. i O.R., što je u svom iskazu potvrdio i saslušani tuženi V.2. – da je želja roditelja bila da kuća pripadne sinovima i to njemu prizemlje, sprat V.1, a potkrovlje D. i da je tužilac svojim sredstvima priveo namjeni prvi sprat kuće u koji se uselio i u njemu živi do danas.

Kod ovako utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud nalazi da je tužilac dokazao da je u skladu sa željom roditelja parničnih stranaka kuća građena tako da prizemlje pripadne V.2., sprat njemu a potkrovlje D. i da kuću tako koriste, da su parnične stranke učestvovala u

izgradnji kuće prema svojim mogućnostima i uzrastu, te da je tužilac isključivo svojim finansijskim sredstvima priveo namjeni sprat kuće na kojem od 1989. godine do danas živi sa svojom porodicom, te zaključuje da je tužilac upravo u skladu sa željom roditelja priveo namjeni prvi sprat kuće i uselio se u isti sa namjerom da isti koristi i da na istom stekne svojinska prava, slijedom čega je dokazao da je na predmetnim nekretninama stekao 1/3 dijela suvlasništva sticanjem u porodičnoj zajednici, u namjeri da taj suvlasnički dio bude njegov, saglasno odredbi člana 18. Zakona o osnovnim svojinsko-pravnim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj: 6/80, 36/90 i „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 38/03 – u daljem tekstu ZOSPO), koji je bio na snazi u vrijeme završetka gradnje kuće.

Drugostepeni sud je temeljem odredbe člana 226. i 235. tačka 3. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP), žalbu tuženog V.H.2 odbio i prvostepenu presudu Osnovnog suda u Trebinju broj: 95 0 P 068227 20 P od 31.03.2021. godine, potvrdio u odnosu na odluku o glavnoj stvari. Uvažena je žalba tužioca izjavljena protiv odluke da svaka strana snosi svoje troškove postupka, tako da je u tom dijelu odluka preinačena i tuženi V.H.2 obavezan da tužiocu naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 2.843,10 KM.

Pobijana odluka je pravilna i revizijom se ne dovodi u pitanje.

Tužilac svoj zahtjev da se utvrdi da je stekao pravo suvlasništva sa 1/3 dijela na predmetnim nekretninama, temelji na tome da je građenjem u porodičnoj zajednici želja roditelja parničnih stranaka bila da se kuća sagradi tako da prizemlje pripadne tuženom V.2., sprat tužiocu, a potkrovlje bratu D., da su parnične stranke učestvovala u izgradnji kuće prema svojim mogućnostima i uzrastu, te da je tužilac isključivo svojim finansijskim sredstvima priveo namjeni sprat kuće u kojem od 1989. godine do danas živi sa svojom porodicom i isti koristi, tako da ista ne predstavlja zaostavštinu iza umrlog S.H., oca parničnih stranaka.

Pravilno nižestepeni sudovi nalaze da je za uspjeh u ovoj parnici povodom zahtjeva da se utvrdi da je na predmetnim nepokretnostima stekao susvojnu od 1/3 dijela po osnovu sticanja u porodičnoj zajednici sa ocem S. i majkom M., tužilac bio u obavezi, shodno odredbama člana 7. i člana 123. ZPP, da dokaže da su predmetne nekretnine stečene zajedničkim radom i sredstvima članova porodične zajednice, u namjeri da iste budu njihove, te da je bio postignut dogovor između članova porodične zajednice u vezi faktičkog korištenja izgrađene porodične kuće, odnosno namjera za koga se stiče (član 18. ZOSPO).

Članovi porodične zajednice mogu se sporazumjeti da zajedničkim radom stiču određene stvari. Ako nisu drugačije ugovorili, pretpostavlja se da je njihova volja bila da zajedničkim radom pribave pravo susvojine na određenoj stvari, pa prema tome i na zgradi, srazmjerno svom doprinosu. Visina udjela svakog od članova porodične zajednice određuje se prema obimu njegovog doprinosa u izgradnji, računajući pri tome sve oblike tog doprinosa.

Kada je zgrada podignuta za vrijeme trajanja porodične zajednice na osnovu sporazuma njenih članova, onda takav sporazum, sa izraženom namjerom da se gradnja vrši za sve ili za određene članove porodične zajednice, predstavlja odlučnu činjenicu u pogledu sticanja svojine građenjem za članove te zajednice.

U konkretnom slučaju radi se o imovini stečenoj u porodičnoj zajednici u kojoj je postojala zajednica života bračnih supružnika (roditelja parničnih stranaka) i njihove djece, tako što su svi radili na imanju ili zajednički vršili druge djelatnosti, te na drugi način zajednički privređivali, što upućuje na zaključak da se radi i o ekonomskoj zajednici. U takvoj porodičnoj zajednici je i stečena predmetna kuća, uz volju članova porodične zajednice da imovina pripadne samo nekim članovima te zajednice.

Pravilno su zaključili nižestepeni sudovi da je postojala namjera i volja članova porodične zajednice da predmetna nepokretnost – kuća sa tri etaže, bude izgrađena na način da prizemlje pripada tuženom V.2., sprat tužiocu (koji ga je svojim finansijskim sredstvima osposobio za stanovanje, jer su bili završeni samo grubi građevinski radovi), a da potkrovlje (koje nije bilo u potpunosti završeno) pripadne bratu D.

Postojanje volje i namjere sticanja samo za određene članove porodične zajednice, je priznao i tuženi V.2., a ostali tuženi nisu osporili. Saslušani svjedoci potvrdili su faktičko korišćenje izgrađenog porodičnog objekta, koje odgovara dogovoru o načinu sticanja u porodičnoj zajednici i namjeri članova porodične zajednice da imovina pripadne samo nekim članovima te zajednice, sa čime se i tužilac saglasio te svojim sredstvima priveo namjeni stanovanja sprat kuće, kao pripadajući dio za koji je namjera bila da njemu pripadne u susvojinu.

Upravo takav način korištenja kuće je postojao i u vrijeme dok su bili živi roditelji parničnih stranaka (majka M. umrla 1990. godine, a otac S. 2013. godine), što takođe potvrđuje postojanje takvog sporazuma da se gradnja vrši za određene članove porodične zajednice, pa kada je utvrđeno da je postojao takav sporazum da imovina pripadne samo nekim članovima te zajednice, nije bila obaveza tužioca da dokazuje vrijednost svoga uloženog rada i doprinosa u sticanju predmetne kuće, niti je od uticaja što je utvrđeno da je kuća najviše izgrađena sredstvima S. i M., roditelja parničnih stranaka, te što je otac dobio zemljište za izgradnju kuće.

Zbog toga, suprotno navodima revizije, tužilac nije trebao provoditi vještačenje po vještacima građevinske, geodetske i ekonomske struke, koji bi identifikovali nekretninu, izvršili procjenu građevinske vrijednosti kuće i vrijednosti tužiočevog ulaganja u objekat, niti je drugostepeni sud bio dužan da prije donošenja odluke po žalbi zakaže i provede raspravu.

Prema navedenom, na osnovu odredbe člana 248. ZPP, odlučeno je kao u izreci.

Predsjednik vijeća
Tanja Bundalo

Za tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić